

## KERESZTELŐ SZENT JÁNOS FELLÉPÉSE (Lk 3, 1-16)

„Tiberiusz császár uralkodásának tizenötödik évében történt. . . . Annás és Kaiás voltak a főpapok.” (Lk 3, 1-2) Látszik, hogy az evangélista pontosan meg akarja határozni az időt, amikor Keresztelő Szt. János — és nemsokára Jézus maga is — föllépett. Nem úgy, mint a legendában: „Történt egyszer . . .” Ma az exegeták hangsúlyozzák, hogy az evangélistáknak nem céljuk mai értelemben vett történelmet írni, sem Jézus életrajzát adni, hanem hirdetni akarják az üdvösség örömhírét (Kerygma). Ez kétségtelenül igaz, de félreértené a dolgot az, aki úgy fogná fel, mintha az evangéliumok nélkülöznék a történelmi alapot és egyszerűen Jézus tanítására redukálnák a mondanivalójukat. Az ember az időben, tehát a történelemben él és amikor az Isten emberré lett, a történelembé lépett be. A megváltás nem „valamikor régen”, történelmileg ellenőrizhetetlen időkben ment végbe, hanem ezelőtt mintegy 2000 évvel, tehát az emberiségnek legalább is többszázéves évekhez képest nem is olyan régen, nagyon is történelmi időben.

„Akkor elhangzott az Ur szava Jánoshoz, Zakariás fiához a pusztaban.” (3, 2) Ha az Isten valakit kiválasztott profétájaként, akkor ezt a Szentírás mindig így jelzi: „Az Ur szava elhangzott . . .” (pl. Oz 1, 1, Jer 1, 4, Ez 1, 3 stb.) Isten küldöttjei voltak, az üdvösség útjának hirdetői, és küldetésük igazolására rendszeresen elmondták, hogyan hívta meg őket az Ur tisztségükre. János újszólván az Ó- és Újszövetség határmezején áll: még egészen az Ószövetségben gyökerezik, prófétai küldetése hasonló az ószövetségi prófétákéhoz, elő kell készítenie a népet a Megváltó eljövetelére. — de ez a Megváltó már itt van, János már rámutathat, nem mint eljövendőre, hanem mint jelenvalóra. — Az Újszövetségben a próféták utódai mindazok, akik az Evangéliumot (azaz az üdvösség örömhírét) hirdetik. Jézus küldetése nekik szól: „Menjetek el az egész világra és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek.” (Mk 16, 15) Már nemcsak a választott népnek, mint az Ószövetségben (János maga is csak a zsidóknak prédikált!). — hanem minden teremtménynek. — Mi is hivatva vagyunk az Örömhírt hirdetni, akár mint papok, szerzetesek, akár mint világi apostolok. Nem mondhatjuk, hogy hozzánk nem hangzott el az Ur szava, mint Jánoshoz, hiszen a keresztségben nevünkön szólított, — a keresztség, méginkább a bérálás szentségének erejénél fogva (a papok meg fokozottabb mértékben az egyházi rend szentségének, a szerzetesek fogadalmi erejénél fogva) mi is hivatva vagyunk a tanúságtételre, nemcsak szóval, hanem elsősorban a saját életünkkel. Ha minden keresztyén élete igazi tanúságtétel lenne Jézusról, milyen hamar megtérne az egész világ! — Legalább mi tegyük róla tanúságot életünkkel!

„Bejárta a Jordán egész vidékét és bűnbánati keresztséget hirdetett a bűnök bocsánatára, amint Izaiás beszédeinek könyvében olvassuk: „A pusztaban kiáltónak ez a szava: Készítsétek elő az Ur útját!” (Lk 3, 3-4) Keresztelő

Szent János nem várta meg, hogy hozzá jöjjenek, maga ment utána a bűnösöknek, „bejárta a Jordán egész vidékét”. Később aztán őhozzá jöttek az emberek. — Az arsi plébános életrajzában olvassuk, hogy amikor Arsba került, minden családot meglátogatott, azokat is, akik messze elkerülték a templomot, és szívélyesen érdeklődött hogylétük, munkájuk, sorsuk iránt. Később egész Franciaországból tódultak hozzá a hívek . . . Minden igazi apostol azzal kezd, hogy utánamegy az embereknek, akikhez küldetése szól: a pap plébániája híveinek, a hitoktató tanítványainak, a világi apostol kollégáinak, stb. Később, amikor megismerik a szeretetét, amellyel mindenkin segíteni akar és mindenkiben elő akarja készíteni az Úr útját, talán már őhozzá fognak jönni az emberek és bő termést takaríthat be az Úr csűrűbe. De mit számít, ha egész életünkben az a feladatunk, hogy „bejárjuk a Jordán egész vidékét”, utánajárjunk a ránk bízottaknak, és talán csak az utódaink fogják learatni fáradozásunk termését? A mi dolgunk mindent megtenni, hogy „előkészítsük az Úr útját”, és Istenre hagyni a sikert. Nem azt fogják tőlünk számonkérni az ítéleten, hogy milyen sikerrel fáradoztunk, hanem, hogy megtettük-e azt, ami tőlünk tellett.

„Egyengessétek ösvényeit! Töltsenek föl minden völgyet, minden hegyet és halmot hordjanak le, ami egyenetlen, legyen egyenessé, ami göröngyös, legyen síma úttá, s meglátja majd minden ember az Isten üdvösségét.” (Lk 3, 4-6) Hogyan készítsük az Úr útját? Először is föl kell tölteni a csüggedés völgyeit: a benső életben nagy bizalomra van szükségünk. Minthogy a magunk erejéből sohasem juthatnánk el az üdvösségre, — az az Isten ingyen ajándéka —, azért egész bizalmunkat Istenbe kell vetnünk. Le kell tehát hordanunk az önhittség, büszkeség, kevélység hegyeit és halmait. Isten szívesen adja kegyelmét annak, aki bevallja előtte semmiségét, tehetetlenségét, de az önhittség hegyeiről „leperog” a kegyelem, nem tud behatolni ebbe a sziklás talajba. (A képhez meg kell jegyeznünk, hogy mi mai emberek, akik vonatról vagy autóból, vagy kirándulásra gyalog is, gyönyörködünk a hegyek és völgyek gazdag változatosságában, sajnálnók, ha minden hegyet lehordanának és minden völgyet betöltenének. Az ókor embere azonban a síma utakat szerette, ahol nem kellett meredek hegyoldalakra fölkapaszkodnia és mély völgyekbe leereszkednie, hanem kényelmesebben érhetette el a várost, ahová éppen tartott.) — Az egyenesség jelenti az őszinte beszédet, viselkedést, eljárást. Ma is még „kerülőút” a neve, ha valaki nem mondja meg egyenesen, amit akar, hanem mindenféle ravaszkodással próbál célt érni. Az Istenhez vezető út az „egyenes út”, azaz a becsületes, hátsó gondolatok nélküli őszinteség. — Az őszinteséget sokan összetévesztik a durvasággal, grombasággal. Ezért Keresztelő Szent János prédikációja hozzáteszi: ami göröngyös (= durva, gromba, másokat sértő viselkedés), az legyen síma úttá. Az őszinteségnek kedvességgel, finomsággal, udvariassággal kell párosulnia. E nélkül az őszinteség sértő lehet, viszont a kedvesség és udvariasság őszinteség nélkül kép-mutatássá vagy hízlegéssé fajul el. — A bizalom és alázatosság, őszinteség

és kedvesség azok az eszközök, amik az üdvösség útját előkészítik. Ha ezen az úton járunk, Isten nem fog késni és engedi megtapasztalni „az ő üdvösségét”, azaz azt a boldogságot, amit nem követ kiábrándulás, — azt a boldogságot, ami örökké tart.

„Igy beszélt a tömeghez, amely kivonult hozzá, hogy megkeresztelkedjék: „Viperák fajzata! Ki tanított arra, hogy fussatok a fenyegető megtorlás elől? Teremjétek hát a bűnbánat méltó gyümölcsét.” (Lk 3,7-8) Keresztelő Szent János nem hajhássza a népszerűséget, ellenkezőleg. Nem azt mondja a hozzá jövőknek: „Drága testvéreim, tudom, hogy ti mind nagyon jók vagytok, de-hogy is kell félnetek a büntetéstől . . .” — hanem keményen szól, de hozzáteszi: bánjátok meg bűneiteket! Ma sok szónok és gyóntató inkább vigasztalni akarja a bűnöst, mondván: csak emberi gyengeség volt a bűne. Isten nem kicsinyes, fő a bízalom . . . Van ebben valami igaz: persze, hogy gyengék vagyunk, persze hogy az Istenben nem szabad szigorú bírót látnunk, persze hogy bízunk kell az ő irgalmában. De ugyanakkor azt se szabad felednünk, hogy az Isten végtelenül szent és a mi bűneink nagyon is visszatetszenek neki. Az Isten irgalma nem azt jelenti, hogy „szemet húny” a bűn fölött, hanem azt, hogy szívesen megbocsát, ha megbánjuk a bűneinket. Vagyis a bűnös számára az Istenhez vezető út szükségképpen a bűnbánat útja. Márpedig mindnyájan bűnösök vagyunk! „Sokkal nagyobb boldogság az Isten irgalmában boldognak lenni, mint a saját vélt szentségünkben” — mondta Margit Mária anya. A szolid lelki életnek az első előfeltétele a bűnbánó lelkület. Kérjük Istentől a kegyelmet, (mert nagy kegyelem!) hogy bűneinket belássuk és őszinten megbánjuk.

„Ne emlegessétek magatokban: Ábrahám a mi atyánk! — mert mondom nektek: tud az Isten ezekből a kövekből is fiakat támasztani Ábrahámnak.” (Lk 3,8) A zsidók büszkék voltak arra, hogy Ábrahámotól származtak és azt hitték, ez már biztosítja számukra az üdvösséget. — Még nem olyan rég, nálunk is sokat számított, hogy valaki nemesi, főnemesi, értelmiségi családból származik-e vagy munkás, paraszt volt az édesapja, s majd az előbbiek, majd az utóbbiak élvezték ennek a helyzetnek előnyeit, ill. viselték hátrányait. — Vannak, akik arra büszkék, hogy a nagybátyjuk vagy a fiuk pap, vannak szerzetesek, akik rendjük szentjeire hivatkoznak. — Mikor értjük meg végre, hogy Isten előtt nem számítanak az elődeink, utódaink és rokonaink, hanem egyedül az, hogy mi magunk milyenek vagyunk?! Nem az számít, hogy Ábrahám ivadékaik vagyunk-e, hanem, hogy „Ábrahám hitéből valók” vagyunk-e. (Vö. Róm 4. fej.) Ábrahám kész volt Istenért minden áldozatra, — ha mi is készek vagyunk Istenért mindent odaadni, mindenről lemondani, akkor — csak akkor — vagyunk „Ábrahám fiai”.

„A fejsze már a fák gyökeréhez ért. Kivágnak és tüzre vetnek minden fát, amely jó gyümölcsöt nem terem.” (Lk 3,9) Mi talán úgy mondtuk volna: „amely mérges gyümölcsöt terem”. Nagyon is szeretjük azt hinni, hogy min-

den rendben van, ha nem loptunk, nem csaltunk, nem raboltunk, nem gyilkoltunk. Keresztelő Szent János nem elégszik meg ennyivel, ő azt kívánja, hogy „jó gyümölcsöt teremjünk”. Mind saját lelki életünkben, mind mások nevelésében jó gyümölcsökre, jócselekedetekre. Istennek tetsző viselkedésre kell törekednünk. Nem elég csak a bűnt kerülni, senkinek sem ártani. Nemcsak azt kérdezzük magunktól: mi rosszat tettem, hanem azt is: mi jót tehettem volna, amit elmulasztottam?!

„A nép megkérdezte: „Mit tegyünk tehát?” Mire ő így felelt: „Akinek két köntöse van, ossza meg azzal, akinek egy sincs, és akinek ennivalója van, tegyen hasonlóképen.” (Lk 3, 10-11) Talán mi is megkérdezzük: ha nem elég a bűnt kerülni, mit tegyünk? Keresztelő Szent János felelete nekünk is szól: osszuk meg, amink van, azokkal, akiknek nincsen. A ruhát, az ennivalót, a tudást, a tehetséget, minden testi-lelki javunkat, mindent, amit Istentől kapunk. Nem fukarkodni sem pénzzel, sem idővel, sem fáradtsággal, sem áldozattal, ha embertestvérünknek szüksége van a segítségünkre. Nem várni, amíg kéri: észrevenni, mire van valakinek szüksége és örülni, ha segíthetünk. Segíteni ismerősnek és ismeretlennek, közelieknek és távoliaknak, a szomszédnak és a fejlődő országok népeinek. Hogy hogyan? Ennek igen sok foka van: kezdve azon, hogy jövedelmünknek egy bizonyos százalékát adjuk oda, egészen addig, hogy teljes életünket, minden képességünket, tevékenységünket és imánkat embertestvéreink szolgálatába állítjuk.

„Jöttek a vámosok is, hogy megkeresztelkedjenek. „Mester, mit tegyünk?” — kérdezték. „Ne követeljetekek többet, mint amennyi jogos”, válaszolta. Katonák is fordultak hozzá: „Hát mi mit tegyünk?” „Senkit se bánjatok és meg ne zsaroljatok, felelte, s elégedjetekek meg zsoldotokkal.” (Lk 3, 12-14) A meglepő az, hogy egyáltalán jöttek, a vámosok és a katonák, akikről mindent inkább lehetett mondani, mint azt, hogy hajlamosak voltak a vallásosságra... Milyen átütő erejű lehetett Keresztelő Szent János prédikációja, hogy ezek is eljöttek hozzá! — A foglalkozás ráüti bélyegét az emberre, — de másrészt nincs az a foglalkozás, amelyben ne lehetne Istennek tetsző módon élni. Mutatja ezt a Keresztelő Szent Jánoshoz forduló vámosok és katonák példája, és az ő tanácsa. Nem mondja nekik, hogy hagyják ott foglalkozásukat, hanem, hogy a vámpadot és a fegyvert ne tekintsék ürügynek a „könnyű” életre. — A körülmények megnehezíthetik az Isten szolgálatát, de sohasem teszik lehetetlenné. Sőt, a kegyelem diadala az, ha valaki nehéz körülmények között is hűséges az Istenhez. — Mit kíván tőlem az állásom, az állapotbeli kötelességem, hogyan szolgálhatom én, az én körülményeim között, az én adottságaimmal az Istent?

„A nép nagyon nyugtalan volt. Mindnyájan azt gondolták, hogy talán János a Messiás. (János) azonban kijelentette: „Én csak vízzel kereszteltek titeket. De eljön az, aki hatalmasabb nálam. Arra sem vagyok méltó, hogy sarúszíjját megoldjam. Ő Szentlélekkel és tűzzel fog megkeresztelni titeket.” (Lk 3,

15-16) A Messiás várása a levegőben volt, mindenki arról beszélt. Ha a korabeli qumrani szövegeket olvassuk, kiténik belőlük, milyen természetű volt ez a várakozás. Elsősorban politikai Messiára gondoltak, aki megszabadítja őket a gyűlölt római igától és Izrael népét teszi uralkodóvá más népek fölött. János működése olyan átütő erejű volt, hogy sokan azt hitték, ő az, akit várnak. János siet helyreigazítani tévedésüket: nem ő az, — ő még arra sem méltó, hogy a legalacsonyabb szolgálatot megtegye a Messiásnak. János keresztsége csak egy a korában szokásos „le mosások” közül (Qumranban számos medence szolgált a rituális mosakodásra), a bűnbánat jele, a Jézus által alapított keresztség szentségének előképe. A Messiás keresztsége a Szentlelket közvetíti: aki ebben a keresztségben részesül, annak lelkében lakást vesz a Szentlélek. A tűz, amit János említ, talán a kegyelem „tüze”: amint az első Pünkösdkor tüzes nyelvek alakjában szállt le a Szentlélek az apostolokra, úgy a megkeresztelteteket is eltölti a kegyelem, az isteni szeretet tűzével. — Köszönjük meg most — és gyakran — a keresztség kegyelmét: a keresztség és az igaz hit a legnagyobb kegyelmek, amelyekben részesülünk. Ha valami apró-cseprő kérésünk teljesül, pl. megtaláltuk, amit elvesztettünk, vagy elmúlt valami betegségünk, azt megköszönjük (és ez helyes, hiszen mindent Istennek köszönhetünk!) — de a legnagyobb kegyelmekért elfelejtünk hálát adni. Szép szokás, hogy legalább keresztségi napunk évfordulóján megköszönjük ezt a nagy ajándékot, amelyben Isten jóságából részesültünk, és megújítjuk keresztségi fogadásunkat, hogy mindig hűségesen akarunk neki szolgálni.

Huba Mária

#### KOVACS SANDOR SZOMBATHELYI PÜSPÖK HUSZONOT ÉVES PÜSPÖKI JUBILEUMA

Junius 11-én ünnepelte Kovács Sándor negyedszázados püspöki jubileumát. Bár püspökké szentelése március 25-én volt mégis e napra halasztotta a jubileumi ünnepséget. E napon szentelt ugyanis először papokat és az ezüstmisésekkel akart jubileumán koncelebrálni. A szombathelyi székesegyházban tizenhárman mutatták be főpásztorukkal a hálaadó szentmisét. A magyar püspöki kar csaknem teljes számban vett részt a jubileumon. Ijjas József kalocsai érsek mondott szentbeszédet. Résztvett az ünnepségen dr. László István eisenstadti püspök az ausztriai magyarok apostoli visitátora is. Ő a mise utáni ünnepségen magyarul, németül és latinul köszöntötte a jubiláns egyházmegyéje és az osztrák püspöki kar nevében. Állami részről Prantner József, az Állami Egyházügyi Hivatal elnöke köszöntötte a jubiláló püspököket.

#### **Msgr Csertő Sándor magas egyházi kinevezése**

Dr Csertő Sándor prelátust a Hitügyi kongregáció főügyészévé (promotor justitiae) nevezték ki. Ez a Seper bíboros vezetése alatt álló első kongregáció harmadik legfontosabb állása. Eddig kizárólag olaszok töltötték be. Szívből gratuláluk a magas kitüntetéshez és felelősségteljes munkájára Isten áldását kérjük és kívánjuk.